

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Epistola 85

Citation: Holberg, Ludvig: "Epistola 85", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. Billeskov Jansen, Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 90. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-holb11val-shoot-workid59446.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

EPISTOLA LXXXV.

Til **

Det er mig kiært, at mit sidste Skrift haver fundet min Herres Approbation. Min Herre skriver, at han forundrer sig over, hvorledes jeg i den Alder, og udi en saa slet Helbred, kand bestride mit Embedes Forretninger, og tilligemed skrive saa mange Bøger. Saadant kand gøres af mange andre, naar man vil i Agt tage en Hoved-Regel, som jeg stedse følger, og som bestaaer derudi: at jeg ikke bemænger mig med umagtpaaliggende Ting, og at jeg gemeenligen udi faa Linier befatter, hvad som andre udføre udi heele Ark. Hvis jeg saadant ikke havde i Agt taget i mine daglige Forretninger, havde det været mig umueligt at præstere saa meget in Literis. Jeg tager mig vare for Breve-Vexlinger, helst saadanne, som bestaae udi Complimenter, og hvorpaa gemeenligen ellers en stor Tiid spildes: Hvorudover, om alle mine Breve vare samlede, skulde de intet findes at indeholde andet end Giensvar paa Begiering og Spørsmaal; Ja alting indtil Skiøder, Kiøbe-Breve, Fæste-Breve og Obligationer ere uden sædvanlige Præludier. Jeg erindrer mig, at en Mand skikkede mig engang et Fæste-Brev tilbage, efterdi det var kun forfatted udi 6 Linier: men jeg lod ham igien vide, at, hvis jeg skulde nødes til at omskrive det, skulde jeg gjøre det end en Linie kortere. Jeg fik udi min Ungdom engang Tiltale af en Præst, efterdi en Prædiken, som jeg holdt for ham, havde kun varet et Qvarteer. Men jeg meenede, at, naar Tautologier og u-nødige Repetitioner bleve borttagne af hans Taler, vi prædikede lige længe. Thi, ligesom en Times god Søvn er lige saa kraftig, som 4 Timers Slummer; Saa kand en med faae Linier betyde det samme, som andre med heele Ark. De fleeste klage over Dagenes Korthed: mig derimod synes de lange nok; thi mit Middags-Maaltid, som begynder præcise Klokken 12, varer kun et 91 Qvarteer, saa at jeg udi halvanden Time, nemlig fra Klokken Tolv til halvgaaen To, haver spiset, læset en halv Time, faaet en liden slummer, drukket min Caffee, og skrevet en Side, førend jeg ved samme Klokkesiet klæder mig og gaaer ud, da jeg endda ofte finder andre Folk siddende at maabe efter den anden og tredie Ret. Naar min Herre dette og andet betænker, begriber han let, at man uden Hexerie kand forrette det samme, som jeg. Jeg recommenderer derfor altid Korthed, skiønt jeg gjerne derhos tilstaaer, at man i Forretninger og kand forsee sig ved at være alt for Laconisk. Jeg anseer derfor dette, som en Comisk Affectation hos de gamle Lacedæmonier, at de undertiden i vigtige Sager ved en eeneste Stavelse søgte at give deres Meening tilkiende. Saaleedes, da en af deres Naboe-Stæder havde ladet dem vide, at, dersom de komme ind udi deres Land, vilde de ødelegge alting med Sværd og Ild, svarede de Lacedæmonier intet dertil, uden med et Ord: *Dersom*: givende dermed tilkiende, at det vilde blive dem vanskeligt at komme ind udi Landet. Til adskillige Forslag, som den Macedoniske Konge gjorde dem, svarede de ikke, uden med et eeneste Ord: *Ney*: Og da samme Konge tilskrev dem engang et Brev, fuldt af Trusler, svaredes alleene derpaa saaleedes: *Dionysius var en stor Konge udi Syracusa, men agerer nu Skolemester udi Corintho*. Saa sparsommelige vare de Lacedæmonier udi Tale og Skrifter: Og er derfor troeligt, at Mester Geert Westphaler neppe vilde have søgt om at nyde Borgerskab udi deres Republiqve. Men der maa holdes Maade udi alting; saa at man gaaer en Middelvey imellem dem, som spilde Tiden ved unyttige Ting, og dem, som laconisere for meget. Om begge Deelee maa gøres Erindring, skiønt om det første meere end om det sidste, efterdi Erfarenhed viser, at de fleeste Mennesker henfalde til Vitløftigheder. Min Herre forlanger ellers at vide, om Qvæg-Sygdommen er ogsaa kommen paa mit Gods: Hvi skulde jeg gaae meere fri, end andre? Mine Kiør ere reent bortdøde. Men min Gienboes Lænke-Hund derimod, som jeg saa ofte 92 haver besværgt mig over, efterdi den ved u-ophørlig Giøen og Tuden er mig Nat og Dag til Plage, lever endnu, og er ved god Helbred. Men man maa skikke sig saavel udi det eene, som i det andet. Jeg forbliver etc.